

20.32

IL FLAUT MAGICI

FARSA IN UN ATTO

DI

PUR'IO CINTI

Stampat għand GIANNI SAPIANO-LANZON
Strada Duke of York, No. 15
TARUN-MALTA.
1903

9698

5F57

3.199

53

AL GIOVANE EGREGIO
ANACLETO CONTI AGIUS
IN SEGNO DI SENTITA STIMA
E LEALE AMICIZIA
QUESTO TENUE LAVORO
DEDICA L' AUTORE.

53845

PERSONAGGI

GIAN PAUL (zio di)	SIGR. P. SÁLIBA
MARTA (amante di)	SIGRA. P. V. SPITERI
CARLO (giovane speculatore)	SIGR. L. SCICLUNA
NICODEMO (vecchio damerino)	„ V. BORG
NOTAJO	„ A. AGIUS
LAZZARO (servo di Gian Paul),	G. CAMILLERI
ISPETTORE	„ P. DOUBLESIN

ATTO UNICO

La scena rappresenta una sala ricca con porta in mezzo e due laterali, un calamajo con penna sopra un tavolino, una sedia, poltrona, ecc. ecc.

Scena Prima

Lazzaro solo pulendo i mobili

Laz. Povru seftur, farfar, għorok u naddaf il giur-nata chemm hi tuila, u għakla biss l'isem ta-ghażżeen. Le, le; din m'hix ħajja tigħei. L'ahiar ħagia li nagħmel, nargia immur għas-sengħa li chelli, imbieħ il pastizzi jeu inchella l'imkaret. Mela din sengħa ta-seftur? itla, inzel, igġiera, thabat, la għandi mistrieh bil-leil u l'ankas bi-nhar; targia illum uahdi, ix-xogħol għalia collu, għax is-sinjurina seftura illum ma hix haun, bil-li il festa ta-pajjisa, is-sinjuri tauha il-libertà... barra mil-facendi, dal ghodu, għal cuntrariu, geu actar minn sittin risposta... u jen nistkarr il-verità ma nżomx uisk minn rasi il geuua, parlando con rispetto, moħħi u moħħ ta-kargħa, cinquina ġamies ħabbiet...

G. Paul (chiama da dentro) Lazzru, Lazzru.

Laz. Gei sinjur. Kam is-sur Gian Paul. Issa chif-nidhol feinu igħeidli: Xemm Lazz? hemm xi risposta? jiena ngħeidlu dac li niftacar. Ara, x'għandi nagħmel la darba moħħi magħmul żurżieka ma iżomm xein! int ħmar tuelidt igħeidli, u ħmar tmut, ħmar jakbadni u ħmar jer-hini, tant chemm igħeidli ħmar ma tul il-giur-nata, ismi ninsieħ, nibda nistaksi lili in-nifsi jecc jisimnix ħmar tasseu...

Scena Seconda

Gian Paul con veste da camera e berretto.

G. Paul (con rabbia grida forte) Stubitu, ħmar! fejn il frighen int, għand ix-xiaten, tchelleni annimal salvaġġ?

Laz. Cont gei sinjur.

G. Paul Voldiri thallini nakla grismi u ma tirris-pondix? għeidl x' cont kiegħed tagħmel haun geu?

Laz. Cont kiegħed inchecci it-trab minn fuk il mobbli?

G. Paul Min icċmandac?

Laz. Is-sinjurina Marta.

G. Paul Chif? chif? is-sinjurina Marta ghedt? die għada riekda ħmar bla ngħal.

Laz. Għax la trid tafha mort kaijimtha jen.

G. Paul U dan għalfein mort kajjimtha int? ni-simgħu.

Laz. Għax għandec tċun taf, sinjur, li dal għodu ġratilna biccia tinchiteb.

G. Paul Jakau? chissirt xi ħagia sgur, għax int...

Laz. Jen lè, sinjur, naħriflec li jen lè.

G. Paul Mela min sata chisser ħliefec, tħellem?...

Laz. Il boby... għax issa ngħeidlek chif chienet il bieċċia (ma għandix curaġġ ingħeidl lu, għax nibżha li ifarfarli xi dakka ta siek la muta.)

G. Paul Sejjer indum nistenna uisk?

Laz. Le, le, sinjur. Ismagħni... (kiegħda takbädn ir-roghda) għax... għax... dà 'l ghodu, sinjur, kabbel dhalt f' din is-sala, tlait bħas-soltu fuk il-beit

biex insakki il ksari, u billi fil garigor chien hemm id-dlam ma ittendeitx li boby chien ma-ħlul: mela chif niftaħ il bieb tal-beit, il boby jisghiccia kabli, jilmaħ lil Bellu Harufu, il kattus tas-sinjura Sofia, din li tokgħod ħdeina. Il boby malli lemħu tah is-salt biex jaħtfu: Bellu Harufu jisgħiccialu u jitla jiġri fuk li xcaffa tal-ksari minn tarf għall'ieħor, jen, meta rajt il Bellu Harufu fuk li xcaffa, bżait li ichisser dauc il pianti tal-geranji u tal-camelji allura bdeit inchesches il boby biex ingherrex il-kattus: Gibu, bob, bdeit għeidl, chicim bob! mela ma jatix salt u jitla fuk li xcaffa ħdejn il-kattus. Jen, meta rajt hecc, kbadt lasta f' idi, nitla fuk li xcaffa fejn-hom u bdeit intihom u ngħajjat chemm niflaħ: għassalà, chixx, chixx: il kattus jiġri kuddiem, il boby jiġri uara il-kattus, jen niġri uara il boby biex nakbdū minn denbu: mela, f' dakka u-ħda, ma tinkasamx li xkaffa bina u nigiù gozz uieħed f' nofs il-bejt, u il-kattus ma raitux izied b' għainejha!... (ride) ha! ha! ħai!...

G. Paul Nizel fis-sala u chisser xi ħaġ' oħra sgur?

Laz. Lè, sinjur; xein minn dan. Immur fein il catusa tal-beit, għax smaitu igħajjat niau, niau. Jen bdeit insejjaħlu pix-pix-pix ħa Bellu Harufu bdeit ingħeidl, ejja għandi vop... għax għal yopi l'actar li jagħmlu il-ktates, sinjur.

G. Paul Li chelli xcubetta dal mument sgur cont nisparaleq.

Laz. Jen għal hecc għadni miegħec, sinjur, għax

nafli int armi ma tużax.

G. Paul (Pacenzia cbira kighed nieħu b'das-seftur.)
Insomma inkala xi ħagia oħra barra mill ksari?
gie xi ħatt ifittixni dal għodu?

Laz. Hatt sinjur... Eh... Eh, iva bilhakk, inseit
ingheidlec li geu ħafna.

G. Paul Seuua ngħeidlec jen l'int ħamar bla ras.

Laz. Ghax billi f'rasi chelli il ksari, inseit ingħeilec
sinjur.

G. Paul Għeidl min gie, u neħilsuha?

Laz. L'euel ma gie seftur, tani ittra u kalli: din
tiha lis-sinjurina Marta minn idec għal ida, bil
mohbi ta ziuha, u tani tliet soldi x'nixrob biex
lilec ma nuricx.

G. Paul Gib haun l'ittra, imbagħad għeidlil il cum-
plament.

Laz. (cerca sul tavolino) fuk dil mejda ħalleita minn
għalia...

G. Paul Chif ma tafx fein keghidtha?

Laz. (cerca in tasca) Jecc icolli naħlef, naħlef li
keghidtha gio dal but.

G. Paul Se'r indum nistenna?

Laz. Għandi incun digia taitielec ux sinjur? (cer-
cando in petto) u haun, kegħda f'hobbi u ankas
titchellem.

G. Paul Giba malair...

Laz. Ha sinjur ta kalbi (consegnà la lettera.)

G. Paul (Leggendo la sojrascritta) «Alla signorina
Marta Moretti. Sue Riverite mani» Brava issi-
njurina, neputia chemm taf tagħġim bil quiet

l'affarijet taħħha, dal uakt incun naf min hu dal ħmar li mar rakad biex holom b'in-neputia (*apre la lettera.*)

Laz. Seusani sinjur, ma jecc icolli ngħeid, sgur bagħatha Dovich tal groser, għax ilu xijumein, cont għaddej minn bisuit il-ħanut tiegħlu, u pespisli, meta mort nara x'irid, kalli, isma, Laz, għeid lis-sinjurina tgħeid lil ziuha jigi iħallasni, għax dal uakt nagħmilla l' ispejjes, għax donnu ma iridx iħallasni.

G. Paul Lazzru se'r nitolboc piacir... (con dolcezza.)

Laz. Isbaħ din, sinjur, għeidl xi trid?

G. Paul (con rabbia) Tillarga minn kuddiemi għax dejaktni.

Laz. Bontà tiegħee, sinjur.

G. Paul Taf chif tagħmel, mur għeid lin-neputia li għandi bzonn inchellimha, isa malair.

Laz. Teun servut. (L'euel jiddejen imbagħħad ma irid iħallas il-ħatt) (*entra nella camera di Marta.*)

G. Paul (siede) Din hi il eustioni li ma tridx tizzeu ueg mas-sur Nicodemu Fiasconi, il għarus li id-destinait ilha jen, għax chienet digħiġa: (*apre la lettera*) dal uakt incun naf xi qualità taħħobs jecol dan il-povru giuvni li se'r iħabbat rasu migħei (legge) «Kalbi Marta nitolboc li tibgħat tħarrrafni mill' aktar fis bil migia ta l-għarurs il-għid li ddestinalec dac il-barsamac ta ziuec.» Chif? chif? Jena barsamac! bravu chemm hu sbuccat l'amico, bagħħat jinsulentani; incomplu. (*Legge*)

« nitolboe li chif appena jidħol id-dar tibgħat tgħarrrafni mas-seftur tagħcom, emminni kalbi, Marta, li inħossni kiegħed fuk innar» (iva issa nibgħatec il villa għal frisc) «il bicca li se'r nagħmel teun tafa meta nigi, nirriċmandalec schiet mill'izied bħal ma seijer jagħmel il maħbub tiegħec Carlu Fumagalli» (*ride*) ha! ha! haj! nixtiek incun naf min hu das-sur Carlu Fumagalli. U iva, nista naħseb... xi spiantat li irid igħeix mid-dota tan-neputia. Caspità, oltre li ittihom in-neputia, iridu id-dota ucoll, ma jisbaljalu għax illum stess icolla tirrisolvi li tieħu lil dac li id-dis-tinaitilha jen; haun hi geija...

Scena Terza

Marta e detto.

Marta (sulla porta) Jen haun ziu, tridni xi ħagia?

G. Paul Iva, neputia, ersak haun, poggi fuk dac is-siggiu. (Iccōnfondejt chif nibda ngħejidilha.)

Marta (siede) (Digià naf biex inhu gei, ma jisbaljalu.)

G. Paul Marta, inti taf jen chemm inħobboc, hux tasseu? mela irridēc tobdini għal dac li seijer ingħejidlec.

Marta Għeidli ziu?

G. Paul Inti issib xi difficultà li it-tieq tigħec isir illum?

Marta (Chif ħsibt jen.) Ma min ziu?

G. Paul Ara ma min? inti ma tafx? mas-sur codemu Fiasconi, ex fabricant ta li mtiera.

Marta (Deijem li stess għanja.) Ziu, ma nagħmlu xein.

G. Paul Dan x'igifieri ma nagħmlu xein?

Marta Jen għedtlec chemm il darba li volontà ta-zuieg għal issa ma għandix.

G. Paul Però illum jaħtieg icolloc, għaliex xebba ta l'età tigħec għandu icolla volontà.

Marta Ma ngħidx il euntrariu, għandu icolla volontà, ma nieħu lil min thobb kalbi, m'hux lil min...

G. Paul Compli, aklaħħha...

Marta Lis-sur Nicodemu ma rridux.

G. Paul Is... is... cot... u din il chelma ma rridx nargia nisimec tgħieida, għax nispicciauha ġażin

Marta Dan il għala, ziu, tridni nizzeuueg contra il volontà tigħei?

G. Paul Għax hecc irrid u hecc jogħgiobni. Lilu iddestinajt, u lilu icolloc tizzeuueg.

Marta Immut xebba u ma nizzeuuitx.

G. Paul Titterrompinix!...

Marta Ara, la ma jogħgiobnix?

G. Paul Però lili jogħgiobni, ara chif ma nakblux.

Marta Jecc jogħgiob lilec, izzeugiu int.

G. Paul Is... is... cot... nargia ngħejidlec, sfacciata.

Marta Tchellem uahdec, mela.

G. Paul Voldiri ma tobdihx liz-ziu, hux tassequ?

Marta Li ncun issacrificata ma xieħ ta-dic l'età, katt.

G. Paul Chif? chif? is-sur Nicodemu xiħ, din minn-eċċ kighed nismahħha, xi ħrafa minn tigħec sgur,

biex tcompli il hsieb li għandec frasec, imma tisbaljaha.

Marta (Canta, canta.)

Gian Paul Xi tgħeidli, Marta? x'risposta tatini?

Marta Li ma rridux.

G. Paul Voldiri ma tridux, hux tasseu?

Marta Lè, lè, u tissiccanix! (s'alza e parte nella sua camera.)

G. Paul (imitando le sue parole) Le, le, u tissiccanix! Taijeb uisk, mela issa narau ta min tgħad-di minn'na it-tnejn, (s'alza) taz-ziu inchella tan-neputia. (suona il campanello e chiama) Lazzru! Lazzru!!

Laz. (da dentro) Gei, sur Gian Paul.

G. Paul (sempre suona e chiama) Lazzru se'r id-dum uisk? Lazzru!...

Scena Quarta

Lazzaro e detto

Laz. Lazzru haun, sinjur.

G. Paul Idħol f' camarti gibli il giacchetta, il cappel, u il bastun; isa malajr.

Laz. Is-suk ma mmurx illum, sinjur?

G. Paul Seijer tmur iggib li għedtlec?

Laz. Dal uakt migħec, sinjur. Arani seijer. (Xott bħal bieraħ se'r nieclu illum ucoll.) (entra nella camera di G. Paul poi torna.)

G. Paul X'hasbet in-neputia, li se'r tgħaddi taħħha? Inkas katt ma għandha taħsbu dan!... Nuri ġen lis-sur Carlu Fumagalli inhiex barsamac! għax

illum stess ingiaghala tagħmel il euntratt taz-zuieg mas-sur Nicodemu Fiasconi.

Laz. (*In scena con jaletò, cappello e bastone*) Collox gibtlec, sinjur. Bilhakk, x'seirin nieclu f' nofs in-nhar?

G. Paul Tini il giacchetta. (*con fretta*)

Laz. Ha, sinjur, (*eseguisce*) għax biex ingħeidlec illum iffiaccrait cmieni.

G. Paul Neuilli il cappell.

Laz. (c. s.) Donni għandi pianu forti f' zakki bid-debbulizza.

G. Paul Gib il bastun. Jena ħiereg, la nargia nigi nibgħatec....

Laz. Is-suk ux sinjur?

G. Paul Jeu għand ix-xiaten uahda mit-tnein. (*parte furioso dal mezzo*.)

Laz. Issa barra minn fuki das-sinjur tigħi m'hux inġiġun? mela jecc ma jecolx hu, jena għandi nagħmel bħalu? Din sbaljaha is-sur Gian Paul, għax jecc ingiblu rispett jen, l'istoncu tigħei ma juza igib rispett lil ebda proxxmu. Cos seu-ua igħeidu li min jicċemanda jagħmel il-ligi. Issa li cont jen minn floc is-sur Gian Paul, chieku dal hin digià chilt erba darbiet, u lil Lazzru, is-seftur tigħei, cont nerhiż fid-dispensa jecol il-giurnata collha.... u dan is-saruan kont nilbsu jen muix is-sur Gian Paul, għaliex ictar jixrakli minnu, (*indossa la veste da camera di Gian Paul*) u is-sur Gian Paul jilbes il-hueijeg tigħei ta seftur, għax dac xiñ, ma jixraklux jagħmilha ta si-

njur. Halli nxidd il bariola ucoll. (*eseguisce*) Ara ħakk chemm jen ħelu liebes ta fatat. Ngħeidlū jicrihieli għal carnival li gej, għax irrid nati kattgħa lil ħafna nies!

Scena Quinta

Carlo e detto

Carlo (da dentro) C'è permesso?

Laz. Dan min hu?

Carlo (c. s.) Nista ngħaddi?

Laz. (a Carlo) Il bieb miftuħ?

Carlo (da dentro) Si, signor.

Laz. Mela, allura, tista tgħaddi la il bieb miftuħ.

Carlo (in scena) Buon giornu, sur Gian Paul.

Laz. (Issa chif se'r nagħmel?) Hasibni is-sinju...
Buon giornu, ħabib tigħei.

Carlo (Kalli ħabib tigħu, taijeb lakgħani.) Seusi,
Inti hu is-sur?...

Laz. Is-sur Lazzru?

Carlo Le; is-sur Gian Paul.

Laz. Jista icun ucoll.

Carlo Chif? mux int hu iz-ziu ta...

Laz. Tan-neputia tigħei, hux tas-seu?

Carlo Certament.

Laz. (Jafni għandu iċun, imma in-neputia tigħei mnein jafa, kegħda il Cair?) Poggi, hu siggju forsi għajjen. (*presenta una sedia*)

Carlo (siede) Grazzie, sur Gian Paul.

Laz. (Ma għadni Lazzru bestia, annimal sauvagg;
sirt is-sur Gian Paul, sid id-dar.)

Carlo Poggi ħdejja sur Gian Paul, għax biex i-

għeidlec l'actar li geit għandec għax għandi bzonn inchelmec seriament.

Laz. Impoggi collu uieħed. (*siede*) (Irrid nagħmilha ta sinjur ħalli nara nafx.)

Carlo Għeidli ħagia, sur Gián Paul, in-neputia chienet tarfitlec xi ħagia fuk l'għerusia?

Laz. Iva, Iva mela...

Carlo U inti x'irrispondeita?

Laz. Bghatt ngħeidlha li meta tċun se'r itteijeg tibgħat tavzani tliet tijem kabel, b'ittra gio in-vilops.

Carlo Chif? chif? tibgħatlec ittra? u dan min fein?

Laz. Ara minn fein, mil-Cair.

Carlo Mil Cair? scusi kigħed toħlom, sur Gian Paul.

Laz. (Tgħejid kiegħed noħlom tasseu?) Scusi ftit, int għall liema neputia kigħed tistaksini, għax billi għandi ħafna nitfixchel.

Carlo Sbeħa din! għas-sinjurina Marta, li għandec haun fli stess dar.

Laz. Iva bilħakk cont inseit għax is-sinjurina Marta tigi in-neputia tigħei, ux tasseu?

Carlo Inti taf. (Seuua kaluli li ziuha stramb.)

Laz. Allura jen nigi iz-ziu...

Carlo Ta Marta, u Marta tigi in-neputia.

Laz. Għax ech jaħbat hux?

Carlo (Aħiar nakta fil kasir għax ma aħna se'r nis-picciau katt) ha sur Gian Paul (*gli da un biglietto di visita.*)

Laz. (*prendendolo ed osservandolo*) Dan x'inhu? ritrat tigħec?

Carlo Le; dac biljett di visita.

Laz. Mela mietlec xi ħatt?

Carlo (Che bestia, chemm hu injurant) int akraħ,
sur Gian Paul.

Laz. X'hemm bżonn.

Carlo Chif x'hemm bżonn?

Laz. Għax biex ingħeidlec in-nucciali inseit
geuua.

Carlo U jen chiecu xtakt li tagħmel il conoscenza
tigħei.

Laz. Fimteč jen-chif trid tfisser ruħec, ara hux
hecc: biex b'dan il biljett jen incun naf jecc
int intix int, li geit geuua dari, biex tistedinni
għal funeral tas-sur Robert di visita.

Carlo (Jeu mignun daz-ziu ta Marta, jeu kighed
jagħmel ta bir-ruħu.)

Laz. La teħodhiex b'mancanza jecc ma nigix għal
funeral, għax biex ingħeidlec, libsa seuda u tom-
na ma għandix biex nigi naccumpania.

Carlo (Uff! issa tlift il pacenzia collha.) X'int thau-
uad, sur Gian Paul? X'funeral hu li trid tmur
taccumpanja?

Laz. Ma ghedtlix li miet is-sur Robert di Visita?

Carlo Biljett di Visita għedtlee, mux Robert,
għal dac li għandek f'idec.

Laz. Eh... issa fħimteč seuua. (*esamina il biglietto*)
għalec mela ma satax igħeiddi min int l'euevel,
għax chien digià meijet.

Carlo Min hu?

Laz. Dal biljett li taitni.

Carlo (U hecc miġnun, inchella zmagat.)

Marta (*chiama da dentro*) Lazzru !

Laz. Gei sinjura. (Ih bilhakk inseit li jen ziuhha)

Carlo Din ma hiex in-neputia ?...

Laz. In-neputia taz-ziu taħħa hux? iva, mela.

Carlu Lil min seiħet?

Laz. Lili... cioè le, lis-seftur tigħei għax jismu bħali, eh ridt ingħeid jismu Lazzru. (Aħiar nis-carta il geuua għax maltemp gei.)

Carlo Mela xein ma ngħeidlec, sur Gian Paul, inħalli f'ideic, għamel int mill' aħiar li tista biex jena u Marta incunu felici.

Laz. M'hux jen niceċċanda collox? allura dac li irrid jen isir, għax jen hu is-seftur... eh il padrun ridt ingħeid tad-dar tas-sur Gian Paul.

Marta (c. s.) Lazzru ! Lazzru !

Laz. Gei neputia (chemm hi fitta.)

Carlo Chif int Lazzru jisimci m'hux Gian Paul?...

Laz. Għax culltant jisimni Lazzru ucoll. (Ngħejid li aħiar għalia ngħeidl lu il verità min jen kabel ma jigi is-sinjur, għax seijer niddubaha sgur.)

Carlo (Ara chif iċċonfonda) jakau trid taħbi ismec?

Laz. Le, anzi il euntrariu irrid nurie min jen, u ma min int kigħed titħadded.

Carlo Ma nista nifhem propriu xein.

~~*Laz.*~~ Ankas jen biex ingħeidlec.

~~*Carlo*~~ Ma spiega ruħec actar ciar, sur Gian Paul.

Laz. Appuntu, għax jen la trid tafa ma inhix is-sur Gian Paul dac li ħsibt int, jen jisimni Lazzru Eċ-cessi, semplici seftur tas-sur Gian Paul.

Carlo (*si alza con rabbia*) Chif int seftur?

Laz. (*fa lo stesso*) Seftur biex inservic, imma galantom.

Carlo U chellec il hila tidħac bija?

Laz. Le, m'hux tkakt bic, imma speci, ma taf chif? biex nara nafx nagħmilha ta sinjur.

Carlo Mela għeidl fein hu is-sinjur tigħec għax għandi bzonn inchellmu.

Laz. Hareg, mar il korti, għandu icun, għax Doovic tal groser għamillu mandat, u jen ucoll feħ-siebni nagħmillu mandat, għax għandu jatini ta xgharein.

Carlo (*Fidil jidher min cliemu das-seftur*) għeidlī ħagia, Lazzru, ma tafx tgħeidlji jecc dal għodu is-sinjurina Marta ircevietx xi ittra?

Laz. Jakau dic l'ittra li tani dac is-seftur?

Carlo L'indirizz taħha chien hecc: «Alla signorina Marta Moretti. Sue Riverite mani.»

Laz. Mela allura ma hiex hi sgur, għax l'ittra li tani dac is-seftur ma smaita tgħeid xein, la bil malti ankas bit-talian difatti taita lis-sinjur.

Carlo (*Ma jistax icun li ircevita l'ittra għax chiecu bagħżejt tirrispondini.)*

Laz. Taf x'naf ingħeidlec sinjur li collu għal xein li tokgħod tinnamra bl'ittri, għax is-sur Gian Paul ma iridecx.

Carlo U inti dan mnein tafu?

Laz. Mnein nafu? minn għand is-sinjur stess għax smaitu chemm il darba igħedilha... lè; ma rridx inzeugec lil min trid int, lil min irrid jen iċcoloc

tieħu, ja sfacciata l'int.

Carlo U is-sinjurina Marta x'tirrispondieħ?

Laz. Tgħeidlu iva, canta, canta...

Carlo Imbagħad ziuha?

Laz. Ma icantax, għax għandu icun ma jafx icanta.

Carlo Fimtec jen bizzejjed. (Kigħed nara bic-ciar li ziuha għadu risolut li irid izeuu ġiġia lil ħattihor.

Issa rrid nurieħ ta min tgħaddi minna it-tnei,
ta Carlu inchella tas-sur Gian Paul.) Arrivederci.
(parte dal mezzo con fretta)

Laz. Saħħha, sur Robert di Visita. Das-sinjur jeu mignun, inchella għandu l'isperal ta mohħu im-hassar. Cos kigħed ingħejid naf nagħmla ta sinjur, chiecu chelli insir xi emand ta xi pajis, imkar il Bey ta Tunes, cuntemp ucoll, chiecu mur arani taħt it-tron bil keghda fuk il pultruna (*siede sulla poltrona*) siek fuk siek (*eseguisce*) kalb ħafna madamigiani, impeijep l'argħilè. Dic ħaija għeidlu is-sur Gian Paul, mela haun? inkas niekol sa nixba, kigħed nonkos bis-sigħat, għod-dni ftit ftit ħrigt minn ħueigi...

Scena Sesta

Gian Paul, Nicodemo e detto.

G. Paul (da dentro) Ghaddi, għaddi, sur Fiasc.

*Laz. (s'alza) Ih! gie is-sinjur, aħiar niscarta il geu-ua (*via correndo.*)*

G. Paul (in scena) Favorisca sur Nicodemu.

Nic. (entrando) Lil dic il Mascotta irrid nara jen, sur Gian Paul.

G. Paul. (gli offre una sedia) Hu siggiu, sur Fiasc,

- poggi ftit bil keghda sa chemm tigi l'għarusa.
Nic. (*siede*) Grazzie, ma narax is-sigħa u il mu-
- ment li dac l'anglu icun tigħei.
G. Paul (*Inkas jen.*) (*siede*)
Nic. Thobbni xein, sur Gian Paul?
G. Paul Aima la lè, jecc thobboex (daks l'ugieħ-
- ta zakk.) Iggennet meta semmeitila lilec, difatti
hi stess kaltli biex it-tieġ tagħcomi isir illum.
Nic. Chif? Chif? tasseu?
G. Paul Altru li tasseu.
Nic. Brava, brava, emminni, sur Gian Paul, li bdil
- chelma taitni verament gost. Aima bil ferħ ma
- nafx x'jen inħoss.
G. Paul (*Belaħha il mazzun.*)
Nic. Migħei, sur Gian Paul, tcunu sinjuri ebar.
G. Paul U minn daks hecc jen persuas.
Nic. Għax ma icun jonkoscom propriu xein.
G. Paul ColloxF naf sur Fiasc, la tgħeidli xein, jen
- lin-neputia lilec irrid inzeuwigia, għax naf fis-
- sgur li se'r issib il fortuna taħha migħec.
Nic. Imbagħad għal dauc li huma divertimenti...
- m'hemmx bzonn nokħod insem milec...
G. Paul Nista nissopponi.
Nic. Villi, banji, balli, festi...
G. Paul Teatru, eccetra, eccetra...
Nic. Teatru Le, sur Gian Paul, dac inkas irridet
- issemmihuli per idea.
G. Paul Le! u dan il għala, sur Fiasc?
Nic. Għax meta mort, flahħar tlift il gost collu
- li cont kighed nieħu.

G. Paul Jakau? għeidl, għeidl xi ħagia.

Nic. Il Prima Donna iggennet, u it-tenur katel ru-hu b'ideiħ!

G. Paul Chif? Chif? din minnec għadni smaita.

Nic. Possibbli daks chemm chien hemm nies giot-teatru.

G. Paul Ghaktali cursitā, x'opra chienet tirrap presenta dic il-leila?

Nic. Lucia di Lamermoor.

G. Paul (ride) (Issa fhimtu il dal ħamar; dac li ra kiegħed isir in scena ħasbu tasseu.)

Nic. Jen ingħeidlec il verità, meta rait hecc, komt bax, bax, u inzilt niġri l'isfel.

G. Paul U dan il għala, sur Fiasc?

Nic Ara il għala!... għax għal chem trida titla xut?

G. Paul (Jidher li katt ma chien mar teatru.)

Nic. Inquantu għal post li tauni, ma chellix x'in-ghemghem, għaliex obbligauni izzeijed: jen cont l'ahiar posizioni fost in-nies collha li chien hemm giot-teatru.

G. Paul Platea jeu palchett facciata?

Nic. Xi platea, platea! x'palchett hu li kigħed issemmi? chelli pale daks nofs l'Arbania, int fein taf chemm stmauni, sur Gian Paul, m'għand-dieċx idea.

G. Paul Mela allura fein cont?

Nic. Bizzeijed meta ngħeidlec li telgħuni fuk nett-nett, imbagħad sibt ruhi f'uesgħa tant cbira b'linja f'nofsha tixgħel kuddiemi; inhares l'isfel u nilma ħi quantità ta sinjuri rispettabli kegħ-

din collha taħti, jen cont l'actar uieħed issuperat fost il poplu collu li chien hemm geuua it-teatru. Imbagħad x'ingħidlec għall'istima u il-cumplamenti li għamluli! Verament li humaines educati tasseu, uara ftit iccircundauni bis-suldati inglisi u maltin, artelleria u fanteria! Baħrin u paisani bdeu gejin ma genbi bħaxxita, pulizia ma duari riguard tighi, cullhatt bil-berritta f'idu u jen f'nofshom donni xi Ministru jeu xi Ammiral ta xi freigata ġdida. Emminni, sur Gian Paul, li chiecu tal-biljett zammeuli lira, jena ngħeidlec li m'humiex imħallsin ta dic l'istima collha; mentri il-bullittinar ma zammlix ħlief sixpence biss!...

G. Paul (ride) (Ha, Ha Haj, chien galleria.)

Nic. Imma x'vuci ħelua għandhom in-nisa sur Gian Paul? Emminni li ma nista ninsiha katt il-vuci li chellha Lucia, inħalleit meta smaita tċanta din. Ismaħħha, sur Gian Paul (*cambia voce e cantando a piacere qualche aria della Prima Donna nell'opera Lucia di Lamermoor, e termina la aria col fischiare.*)

G. Paul Bravu, prosit, għandec verament memoria taiba, (u vuci ta ħmar.)

Nic. Grazie, sur Gian Paul.

G. Paul Sur Fiasc, tridx sa chemm tigi in-nepūtia nibgħat għan-nutar mas-seftur?

Nic. Iva, mela, tagħmel ħagħia seuu, għax biex ingħeidlec għandi sette cento anni li jen u die il-mascotta incunu ta xuxin.

G. Paul (s'alza suona il campanello e chiama) Lazzru! Lazzru! katt ma jisima mill' euuel. U aħ-na sur Fiasc, sa chemm jigi in-nutar, nidħlu ffit fis-sala l'ohra, ħalli nuric ir-ritratti tan-neputia.

Nic. (s'alza) Mur ara chemm hi ħelua, xi tgħeid,
sur Gian Paul?

G. Paul M'hux għax jen ziuha, imma ffit haun
jixbhuha (rashom jebsa daksa.) Dac donnu ankas
mit-tieni ma jisma, (*chiama*) Lazzru! Lazzru !!...

Scena Settima

Lazzaro e detti.

Laz. Lili kigħed issejjah, sinjur?

G. Paul X'il frigħen dahallec illum f'uidneic?
il kampiena ma smaitiex?

Laz. Smaita bħal żarżir ta nemusa; billi dal għo-
du komt cmieni, għandi ncun ħatt rieħ fit-tam-
bur ta uidinti.

G. Paul Mur għand in-nutar ta kuddiemna għei-
dlu kallec is-sur Gian Paul, x'hi trid tista tigi,
għax il għarús gie.

Laz. (guardando Nicodemo sorpreso)

G. Paul Lilec għedt, seijer fein bgħattec?

Laz. (Dan?) (Indicando Nicodemo.)

G. Paul (M'hix affari tigħec.)

Laz. Isma sinjur illum m'hux l'eueel ta April
biex tidħac bia, tridx tgħeidli seuua xi trid?

G. Paul Lazzru aħ-na illum x'gei? Se'r tmur
fein kigħed nibgħatec, jeu naksamlec rasec
tnejn b'dan is-siggiu (*piglia una sedia.*)

Laz. Seijer, seijer, sinjur (*guarda sempre Nicodemo e ride*) Ha, ha, haj, chemm hu iereħ toħrog il ghageb. (*via dal mezzo*)

Nic. Għeidli ħagia, sur Gian Paul, das-seftur mig-nun?

G. Paul Jecc mux, kigħed biex. Sur Fiasc, tridx nidħlu geuua?

Nic. Iva, mela, ħalli turini ir-ritratti ta dic il ma-scotta.

G. Paul (*sulla porta*) Ghaddi, sur Nicodemu.

Nic. Hallic mil cumplimenti, sur Gian Paul. Aħna beinietna se'r infittxu daun l'irkakat. (*dopo tanti complimenti entrano insieme tutti e due*)

Srena Ottava

Marta sola, poi Carlo con un flauto in mano
Marta (appena entrati G. P. e Nico., esce piano dalla sua camera) Dahlu fis-sala l-oħra sa chemm jigi in-nutar, issa il uakt li nibgħat nawsa lil Carlu mas-seftur. X'jipretendi daz-ziu tigħei b'dan collu, li se'r tgħaddi tigħu? Lè; dan ma icun katt! Din il festa liz-ziu ma ssirlux sgur: jen inhobb u irrid lil Carlu....

Carlo (*presto in scena*) Marta....

Marta Chif! mela inti haun Carlu?

Carlo Iva Marta jena ninsab kuddiem is-sbeħha presenza tigħec.

Marta Cont keghħda insemmie u inti geit fil akt.

Carlo Jakau iz-ziu irsolva flahħar izeuu iġigna?

Marta Lè, Carlu, anzi il cuntrariu għax bghaq għan-nutar biex issa stess izeuu iġġi mas-sur

Fiasconi (*piange*)

Carlo (ridendo) Ghax keghda tibchi?

Marta Ghax iz-ziu irid jifridni minnec.

Carlo Mela idħac, Marta, għax ma ninfirdu katt!

Marta Dan il għala Carlu?

Carlo Issa teun taf il għala (*mostrando lo strumento*) hares ftit lein dan l'istrument, għandek teun taf mela li dan hua flaut magieū.

Marta X'igifieri?

Carlo Halli infegħmec actar ciar, magicu igifieri li meta icun idokk, min icun jisimghu icollu jisfen bil fors, u jena ingħeidlek li permezz tiġħi ziuc icollu iciedi għaż-żuieg tagħnà, għax feħsiebni inzeffnu actar mill'għarusa tal-parata.

Marta Chif tasseu? għadni ma raitx bħalu.

Carlo Aħna nistgħu nagħmlu prova, u fli stess ħin isservina lettura. Attenta *Marta* (*suona un valzer*.)

Marta (ballando) Ha, ha, ha, bravu chemm ġisibta taijeb.

Carlo X'idirlec togħġgboc l'idea?

Marta Uisk, nispera li nirnexxuha.

Carlo Kigħed nisma ġoss in-nies, għandu ieun gei xi ħatt.

Marta (guardando nella stanza di G. Paul) Iva, Carlu, gei iz-ziu mas-sur Fiasconi.

Carlo Mela għalina.

Scena Nona

Gian Paul Nicodemo e detti.

G. Paul Haun hi in-neputia sur Fiase, chienet

kegħda tistenniec.

Nic. Buon giornu, mascotta.

Marta (a Carlo) Ha, Ha, Haj, kalli mascotta.

Carlo (ride a Marta) Chemm hu stramb, sellimlu int ucoll.

Marta Buon giornu, Bertoldu.

Nic. Nicodemo Fiasconi biex inservic, ex fabbricant ta l'imtieraḥ.

Carlo (c. s.) Ma għogbx l'isem ta Bertoldu...

G. Paul Seusi sur, inti kighed tistenna lili?

Min int jecc jogħġgboc, nista incun naf?

Carlo Isbah din. Jen Carlu Fumagalli biex inservic, inħobb lil Marta in-neputia tigħec.

Nic. Ohi, Ohi, dan x'negoziu hu, sur Gian Paul?

G. Paul (a Car.) Chif? chif? mela int hu li bgħatt tgħajjarni fl'ittra?

Carlo Precisament jen.

G. Paul Akbisli il barra insolent!

Carlo Chif tieħadli il Marta?

G. Paul Iva mela, għaliex għarusa lil dass-sinjur.

Marta Le, ziu, dan ma icun katt, għax jen inħobb lil Carlu.

G. Paul Iscot int, macacca.

Nic. Isma, sur Gian Paul, ma hiex xi briccunata tigħec din hux?

G. Paul X'inti kighed taħseb, sur Fiasconi, jen in-neputia lilec uegħedta u lilec inzeuu uggia.

Marta Inutli, ziu, għax ma rridux.

G. Paul Nakflec isfel fil cantina ħalli nara ta min tgħaddi minnha it-tnein.

Carlo Chif? chif? u jen allura incun costrett li inchissirlec il għadam ta gismec b'dan il flaut.

Nic. Oh! dan izzejjed, sur Gian Paul.

G. Paul Issa se'r nitlef il pacenzia collha, u lili se'r tobbligani inchissirlec il għadam ta rasec b'dal bastun (*alza il bastone.*)

Nic. (fa lo stesso) Nilgħabieliu, sur Gian Paul?

Marta (Isa Carlu, issa il uakt)

Carlo (suona e tutti ballano.)

G. Paul Santa santarella!

Nic. Misericordia!

Marta (ride) Ha, ha, haj...

G. Paul Isma, sur Fumagalli, jena geuua dari ma nippermettix li isiru busullotti.

Carlo Allura cedili il Marta.

Nic. Ih! cont se'r ngħeidlek x'jagħmel!...

G. Paul Le, le, dan ma icun katt.

Marta Iva, ziu, icun.

G. Paul Iscot int, fraxxchetta!

Nic. Jecc inhi xi ciaita tigħec għejidli, sur Gian Paul, halli nitlak il barra.

G. Paul Chif, sur Nicodemu, tiddubita minni li se'r nidħac bic? katt ma għandek taħseb dan fia, dal uakt jigi in-nutar u nispicciau collo.

Carlo X'risposta tatini, sur Giau Paul, inti trid iċ-ċiedili il Marta b' għarusa tigħei, iva jeu lè?

G. Paul Lè, lè u lè; u fittex għak bisli il barra.

Carlo Mela nibka inzeffnec sa chemm tgħejidli iva. (suona e tutti ballano.)

G. Paul Ma din insolenza cbira!

Nic. Dana tradiment!

Marta Ha! ha, haj!

Carlo (Chif aħna seirin Marta?)

Marta (Emminni li ma niflaħx izied bid-dahc.)

Scena Decima

Lazzaro Notajo e detti

Laz. Is-sur Pacifcu haun.

G. Paul Appuntu in-nutar.

Nic. (Nizzihair uasal sa fl'ahħar.)

Not. (*sulla porta*) Salute a tutti signori.

G. Paul Favorisca sur Manifcu, ħallie mill cumplamenti, poggi bil kegħda ħalli infieċciu nispicciau.

Not. (*siede al tavolino*) Grazzie della vostra bontà.

G. Paul Sur Nicodemu għein ruħec, uasal il-mument, curagg.

Nic. Ma narax is-sigħha l'inċunnu ta xulxin.

Laz. Chif, Sinjur, mela m'hux bic-eiait għedtli l-eu-uel? Li...

G. Paul Illarga minn kuddiemi!...

Laz. Jen ma dæc is-sinjur iċċurdait dal għodu li għandi inzeuuigia (*indicando Carlo*.)

G. Paul Int issa isservi ta xut, fim?

Laz. Bein fim, u bein ma fimtx.

G. Paul Sur Manifcu int lest?

Not. Jena lest, il firma tal għaraijek jonkos biss.

G. Paul L'għaraijek lesti ucoll.

Not. Melajistgħu jigu jiffirmaw: il għarūs l'euewel.

G. Paul Sur Fiasc, hu il-pinna min idejn is-sur Manifcu...

Nic. (al not.) Jecc tippermettili sur Manifcu...

Not. Isbah din, con tutto il cuore (*gli porge la penna*)

Marta (piano a Carlo) Isa, Carlu, issa il uakt.

Carlo Għalina, mela. (*suona e tutti ballano nella stessa posizione in cui si trovano.*)

Nic. U ix-xiaten tieħu il flaut!

Not. (s'alza) Santa marmuriaca.

Laz. Sur Gian Paul! sur Gian Paul!...

G. Paul Ma din insolenza cbira!

Marta (ride) Ha, ha, haj!

Carlo (Nirnexxuha seirin.)

Not. Għeidli ħagia, sur Gian Paul: inti in-nutari
ħsibthom pulcinelli bħalec? biex īrixtni minn
dari u gibtni nakbes kuddiemec!

G. Paul Laz? Laz?

Laz. Haun, sinjur.

G. Paul Isa malair, mur il għasssa sib l'ispettur u
għeidlu li għandi bzonn inchelmu.

Laz. Arani seijer (*per partire.*)

Carlo (suona e tutti ballano.)

G. Paul Ma din siccatura cbira.

Nic. Irrid sodisfazion, din sgur xi ciaita tagħcom,
biex tidħċu bia.

Jot. Però jena ma nipperttiliex dan ic-ciait.

G. Paul Ma, jaħasra! għeiduli inthom xitriduni
naghmel?

Jot. Il cuntratt u neħilsuha.

G. Paul M'hux minni jiddependi.

Laz. (sulla porta) uieħed, tnein, tlieta (*parte correndo*)

G. Paul (a Carlo) Imma int, għeidli ħagia, sur

xitan!... x'tippretendi b'dac l'istrument?

Carlo L'iccedili in-neputia b'għarusa tigħei, xein izied.

G. Paul Le, katt ma jista icun, l'in-neputia in-zeuuigia spiantat, jena irrid inzeuuigia sinjur...

Nic. Ex fabbricant tal imtieraḥ.

Not. (stranuta) Chemm hu kauui dan it-tabac.

Carlo Sur Gian Paul, ismagħni taijeb jena irrid li kabel ma iccedili il Marta, tinforma ruħec minni seua, u jecc icolloc informazioni ħażina, allura jen stess inciedi u ma nibkax izied ħlief semplici serv tigħec biss.

Not. (Oh... così va bene.)

G. Paul (Impostur.)

Carlo Xi tgħeidli, sur Gian Paul, għoġbitec il proposta tigħei?

G. Paul Uisk ucoll, u ara chemm li, jecc takbisli il barra minn haun, tagħmilli piacir cbir, cbir.

Carlo Mela nibka inzeffnec sa uara meutec.

Scena Ultima

Lazzaro, ispettore e detti

Laz. Il giustizia haun sinjur.

G. Paul Nizzichair.

Nic. Issa il uakt li nitlob sodisfazion.

Marta (a Car.) Ih, x'uahdadin! haun l'ispettur.

Carlo Daluakt inzeffnu ucoll.

Isp. Int bghat ghalia, sur G. Paul?

G. Paul Iva Mela, biex jecc jogħġiboc tarresta l-dan is-sinjur.

Carlo Scusi spettur, ismagħni taijeb, halli infegn

mec jen x'inihi l'affari...

Nic. Spettur, għandu certu strument, li meta idokku tisfen mingħair ma trid.

Isp. Issa m'hux uakt ie-ciait sur!

G. Paul Spettur jena irrid sodisfazion...

Nic. U jen ucoll!

Not. U jen ucoll!

Laz. Mela allura jen ucoll!

Marta Barra minni.

Isp. Jecc titchellmu f'dakka ma ncun nista nifhem xein.

Laz. Mela ħalli nitchellem jen.

Isp. Inti trux ma tismax? (*a Carlo.*) Halli nara dac l'istrument.

Carlo (*glielo dà*) Ha spettur, ma kabel ma tezaminaħ irrid nispiega ruhi. L'idea tigħei li ivventait dan il flaut magicu, ma chienitx ħaqgħi oħra ħlief, li per mezz tal-fittaġni u s-siccatura fl'aħħar inxebbgħu u icedili in-neputia.

Isp. Chif, dan hu l'autem?

Carlo Dan.

Isp. U int, sur Gian Paul, x'inhu li scop li opponeit?

G. Paul Għandi ir-ragiunijet tigħei.

Isp. Tista tgħiedhomli jecc jogħġgboc.

G. Paul Ingħejidom loc? int x'tindahal f'din l'affari?

G. Paul (*da a Carlo lo strumento*) Ha mela, sur Carlu,

Laz. Ozzie (suona e tutti ballano.)

G. Paul Povru Gian Paul. (siede quasi svenuto.)

Nic Imseichen jen fiex chelli insib ruhi (fa lo stesso)

Not. Ma questo è troppo. (*c. s.*)

Laz. Cedihielu, sinjur, halli ma nokomsux izied.

Isp. Prosit sur Carlu, ivvintait verament hagia sabieħa.

Marta Ziu, aħfrilna...

G. Paul Lè, lè u lè!...

Carlo Mela nibka indokk sa chemm tgħeid iva.
(mette lo strumento in bocca.)

G. Paul (*s'alza*) Oh! lè, jaħasra, sur Carlu, la ddokx izied għax ġħodd doc ktaitli nifsi... ncedihilec... in-neputia... collu uieħed...

Carlo Ah! xorti chemm int hanina! (*a Marta ab-bracciandola*)

Marta Grazzi ziu...

Nic. Chif, tasseu? (*s'alza furioso.*)

G. Paul Mela bic-ciait.

Laz. Bravu is-sinjur tigħei!

Not. Nizzichair, ejjeu sinjuri għarajjes iffirmau.

Nic. Sur Gian Paul, u jen x'se'r nagħmel.?

G. Paul Hu pacenzia servi ta xut.

Nic. Irrid sodisfazion! jen ittradut! jen... offis...

Carlo Int compli magħna chif kallec is-sur Gian Paul, halli nagħmlu brindisi flimchien (*al pubblico*) u jen nibka niftacar deijem li iz-zu... tigħei sar per mezz ta dan l'istrument tant... tili: IL FLAUT MAGICU.

(suona e tutti ballano, e si cala la tela piano)

FINE

PROPRIETA' LETTERARIA